

STICHTING OP KOERS

Op Koers Blijven

Groepslessen drugspreventie en criminaliteitspreventie voor jongeren en jongvolwassenen (12-27 jaar)

Projectplan 2026

Opgesteld door Bart van Houten, ervaringsdeskundige en oprichter
Almere

1. Aanleiding

Jongeren in Almere groeien op in een stad die snel groeit en waarin de druk vanuit straat, groep en social media groot is. Drugsgebruik en het afglijden richting criminaliteit beginnen vaak klein: een jointje op straat, een klusje voor snel geld, een vriend die “erbij” zit. Stichting Op Koers wil deze jongeren vroeg bereiken, voordat de stap naar verslaving of een strafblad is gezet.

Dit projectplan is geschreven vanuit ervaringsdeskundigheid. Bart van Houten (1969), oprichter van Stichting Op Koers, groeide zelf op in een moeilijke situatie: hij bleef twee keer zitten op de middelbare school, werd op zijn zestiende verjaardag het huis uitgezet en raakte dakloos. In de jaren die volgden zocht hij zijn geld deels in het criminele circuit en had op een gegeven moment een schuld van ongeveer anderhalve ton. Hij werkte zich langzaam op vanaf de postkamer van een technische groothandel, maar kreeg later een zware burn-out en belandde in een psychiatrische instelling, waarna hij vanwege een medicijnverslaving in een afkickkliniek terechtkwam. Die periode werd een keerpunt: hij besloot zijn leven om te gooien en ging als vrijwilliger aan de slag in een jongerencentrum in de Almeerse Muziekwijk, zeven jaar lang, tot het centrum sloot. Omdat jongeren daarna bij hem thuis over de vloer bleven komen, richtte hij Stichting Op Koers op om hen structureel te kunnen blijven helpen. Hij zet die ervaring nu in om jongeren een eerlijk en herkenbaar verhaal te geven — geen preekverhaal van een buitenstaander, maar het perspectief van iemand die het zelf heeft meegemaakt en er weer uit is gekomen.

2. Doelgroep

Jongeren en jongvolwassenen van 12 tot 27 jaar in Almere, met specifieke aandacht voor jongeren die:

- Al eerste signalen van drugsgebruik of groepsdruk laten zien;
- In een omgeving opgroeien waar criminaliteit en verslaving normaal zijn;
- Via school, werk, wijkteam, jongerenwerk of justitie worden aangemeld;
- Zelfstandig of via ouders/verzorgers aankloppen bij Stichting Op Koers.

De lessen worden in groepsverband gegeven, in samenwerking met scholen, jongerenwerk (o.a. De Schoor) en waar mogelijk de wijkagent, met groepen van circa 8 tot 12 jongeren per traject.

3. Doelstellingen

1. Jongeren voorzien van betrouwbare, herkenbare informatie over drugs en de gevolgen van gebruik en dealen;
2. Jongeren bewust maken van de weg naar criminaliteit en hen concrete alternatieven en vaardigheden aanreiken om daar niet in te stappen (of uit te stappen);
3. Jongeren een positief toekomstperspectief bieden door een concreet preventieplan per deelnemer op te stellen;
4. Vroegtijdige signalering en doorverwijzing naar passende hulp bij zwaardere problematiek.

4. Aanpak en werkwijze

Het traject bestaat uit wekelijkse groepsbijeenkomsten van circa 1,5 uur, verspreid over 8 tot 10 weken. Iedere bijeenkomst combineert voorlichting, gesprek en een persoonlijk verhaal vanuit ervaringsdeskundigheid. De groep sluit af met een individueel preventieplan: concrete afspraken en doelen waarmee de jongere op koers blijft.

Week	Thema	Inhoud
1	Kennismaking & vertrouwen	Kennismaking, groepsregels, en het persoonlijke verhaal van de ervaringsdeskundige als opening.
2	Wat doen drugs echt	Feitelijke voorlichting over middelen, werking en gevolgen op lichaam, brein en toekomst.
3	Groepsdruk en imago	Herkennen van groepsdruk, manipulatie en het 'snelle geld'-verhaal van dealers en criminele netwerken.
4	De weg naar criminaliteit	Hoe klein beginnend gedrag (koeriersdiensten, oppasadresjes) uitmondt in een strafblad; gastgesprek.
5	Gevolgen in de praktijk	Wat een strafblad, schulden of verslaving betekenen voor werk, wonen en relaties.
6	Grenzen stellen	Weerbaarheidstraining: nee zeggen, uit een groep stappen, hulp vragen.
7	Mijn preventieplan	Individueel gesprek en start van het persoonlijke preventieplan per jongere.
8	Toekomstperspectief	Talenten, opleiding en werk als alternatief; koppeling met project Talentontwikkeling.
9	Terugvalpreventie	Herkennen van risicomomenten en het maken van een concreet actieplan bij terugval.
10	Afsluiting & vervolg	Presentatie preventieplannen, certificaat van deelname en afspraken over nazorg/individuele coaching.

5. Ervaringsdeskundigheid als kernmethode

De kracht van dit traject zit in de inzet van ervaringsdeskundigheid. Waar voorlichting van buitenaf al snel als 'preken' wordt ervaren, werkt een eigen verhaal van herkenning en herstel drempelverlagend en overtuigend. Bart van Houten leidt de bijeenkomsten en betreft waar passend andere ervaringsdeskundigen en genodigden (o.a. jongerenwerkers, wijkagent) om het verhaal te verbreden. Zo bezocht hij, samen met artiesten uit zijn netwerk, jarenlang jeugdgevangenen om jongeren te laten zien dat er ook een andere weg is dan de criminaliteit — een aanpak die de basis vormt voor dit traject binnen Stichting Op Koers. Als 'rapcoach' staat hij inmiddels bekend om zijn inzet voor jongeren die dreigen af te glijden: hij is bereikbaar buiten kantooruren en staat zo nodig letterlijk 's nachts op om een jongere bij het verkeerde pad weg te houden.

6. Samenwerkingspartners

- Scholen en werkgevers in Almere (aanmelding en signalering);
- Jongerenwerk / De Schoor (mede-uitvoering en doorverwijzing);
- Gemeente Almere en wijkagenten (signalering en preventieve gesprekken);
- Verslavingszorg en justitie/jeugdreclassering (doorverwijzing bij zwaardere problematiek).

7. Beoogde resultaten en evaluatie

Per traject wordt bijgehouden: aantal deelnemers, opkomst, aantal opgestelde preventieplannen en — waar mogelijk in samenwerking met scholen en jongerenwerk — een terugkoppeling na 3 en 6 maanden over gedrag en welbevinden. Deze gegevens worden verwerkt in het jaarlijkse activiteitenverslag van de stichting.

8. Randvoorwaarden en financiering

Voor uitvoering van dit traject is behoefte aan een vaste locatie in Almere, materiaal voor de groepsbijeenkomsten en een vergoeding voor ingezette ervaringsdeskundigen. Stichting Op Koers zoekt hiervoor projectsubsidie en/of structurele financiering bij gemeente, fondsen en lokale ondernemers.

Doelgroep	Jongeren en jongvolwassenen 12-27 jaar, Almere
Frequentie	Wekelijks, 8-10 weken per traject
Groepsgrootte	8-12 jongeren
Uitvoering	Bart van Houten en team, i.s.m. lokale partners
Status	Nieuw project, opstart 2026